

Kaupunginhallitus

27.08.2018

Kokoustiedot

Aika 27.08.2018 maanantai klo 8:45 - 9:57

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone

Saapuvilla olleet jäsenet

Elisa Vuorinen, puheenjohtaja
Hannele Lehto-Laurila, 1. varapuheenjohtaja
Juha Jormanainen, 2. varapuheenjohtaja
Pipsa Allén
Sirpa Ek
Mika Koivisto
Veijo Mikola, poissa § 301
Jonni Moislahti
Kalle Myllymäki
Vesa Parantainen
~~Saila Rintee~~ Niko Toivonen

Muut saapuvilla olleet

Janne Laulumaa	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, saapui klo 8.55 § 287 aikana
Jari Salonen	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Jarmo Rosama	kaupunginvaltuuston 3. varapuheenjohtaja
Ari Korhonen, Konsernihallinto	kaupunginjohtaja, esittelijä
Anna-Kristiina Järvi, Konsernihallinto	talousjohtaja
Antti Korte, Tekninen keskus	tekninen johtaja
Juha Sandberg, Sosiaali- ja terveyskeskus	sosiaali- ja terveysjohtaja
Juha-Pekka Lehmus, Sivistyskeskus	sivistysjohtaja
Minna Heikkilä, Konsernihallinto	viestintäpäällikkö
Sari Vahtera, Konsernihallinto	pöytäkirjanpitäjä

Asiat 282 - 300 §

Allekirjoitukset

Elisa Vuorinen
puheenjohtaja

Sari Vahtera
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Raisio, 3.9.2018

Pipsa Allén

Juha Jormanainen

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Raisio, 4.9.2018

Sari Vahtera
Pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite	Otsikko	Sivu
1	282 §		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	4
2	283 §		Pöytäkirjantarkastajien valitseminen	5
3	284 §		Esityslistan hyväksyminen	6
4	285 §		Valtuutettu Jukka Rantalan ym. valtuutettujen aloite koskien toimenpiteitä raisiolaisten nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi	7
5	286 §		Valtuutettu Sari Suomisen ym. valtuutettujen aloite koskien kotihoidon henkilökunnan lisäämistä ja työolojen parantamista	14
6	287 §		Nuorten työpajatoiminnan talousarviomuutos vuoden 2018 talousarvioon	21
7	288 §		Etsivän nuorisotyön talousarviomuutos vuoden 2018 talousarvioon	23
8	289 §		Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma 2018 -2021	25
9	290 §		Talousarvion toteutuminen kesäkuu 2018	29
10	291 §		Nuorisovaltuuston jäsenen ja varajäsenen nimeäminen	34
11	292 §		Raision-Naantalin Fountain House ry / edustajat	36
12	293 §		Lausunto Turvallisuutta kaikkialla - paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset -asiakirjaluonnoksesta	37
13	294 §		Lausunto ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistamiseen	39
14	295 §		Lausunto lukiouudistukseen liittyvistä asetuksista	41
15	296 §		Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä eräiden lakien muuttamiseksi	43
16	297 §		Lausunto sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta	48
17	298 §		Lautakuntien pöytäkirjat	55
18	299 §		Konsernihallinnon viranhaltijapäätökset/9.8.-22.8.2018	56
19	300 §		Kaupunginhallituksen ilmoitusasiat/27.8.2018	57
20	301 §		Turun Seudun Vesi Oy:n osakassopimus / ilmoitus välimiesmenettelystä (salassa pidettävä, Julkisuuslaki 24 § 1 mom 19 kohta)	
Muutoksenhaku				
	282-301 §		Muutoksenhakuohjeet	58

282 §**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös	Kaupunginhallitus totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

283 §

Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus valitsee tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Pipsa Allénin ja Juha Jormanaisen.

Päätös Kaupunginhallitus valitsi tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Pipsa Allénin ja Juha Jormanaisen.

284 §

Esityslistan hyväksyminen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää käsitellä asiat laaditun esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti käsitellä asiat laaditun esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Asianro 1134/14.00.01/2017

§ 285**Valtuutettu Jukka Rantalan ym. valtuutettujen aloite koskien toimenpiteitä raisiolaisten nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 11.12.2017 204 §

Valtuutettu Jukka Rantala jätti seuraavan aloitteen:

”Taustaa:

Helsingin Sanomat vertaili nuorten hyvinvointia viiden eri muuttujan avulla 20.11.2017.

Raision osalta sijoitus on 19. 176 kunnan listauksessa ja tutkimuksen arvio oli: Nuorille kasautunut todella paljon huono-osaisuutta. Muut lähikunnat ovat eri luvuilla: Rusko 173/176, Naantali 71/176, Turku 141/176, Masku 172/176, Lieto 108/176. Raision osalta luvut ovat siis todelle surullisia. Kun tähän asiaan yhdistetään vielä 8.12.2017 julkaistut rikos- ja huumausaineen käyttörikkokset Raision osalta, kuulostaa tilanne raisiolaisten nuorten osalta todella huolestuttavalta

Tutkimuksen tunnusluvut Raision osalta:

Raisio sijoittuu HS:n syrjäytymisvertailussa sijalle 19/176. Kunnan nuorille on kasautunut todella paljon huonovointisuutta. Sijoitus on annettu koulutuksen ulkopuolella olevien, työttömien, depressiolääkkeistä korvausta saaneiden, toimeentulotukea saaneiden ja rikoksista syyllisiksi epäiltyjen nuorten osuuden mukaan. Mitä pienempi sijaluku sitä enemmän syrjäytymistä aiheuttavia tekijöitä kunnan nuorille on kasautunut.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet

Koulutuksen ulkopuoliset 17-24-vuotiaat (%-osuus ikäryhmästä 2015): 10,4 (Sijoitus yli 5 000 asukkaan kuntien joukossa 25/176).

Nuorisotyöttömien osuus

Työttömien %-osuus 18-24-vuotiaasta työvoimasta 2016: 22,4 (Sijoitus 37/176)

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet

Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 18-24-vuotiaat (%-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä 2016): 3,9 (Sijoitus 110/176)

Toimeentulotukea tarvitsevat

Kunnan sijoitus toimeentulotukea tarvitsevien nuorten vertailussa: 7/176
Toimeentulotukea saaneet 18-24-vuotiaat (%-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä 2015): 23,3
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18-24-vuotiaat (%-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä 2015): 6,4

Rikoksista epäillyt

Kunnan sijoitus rikosepäilyjen vertailussa: 10/176
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15-17-vuotiaat (1000 vastaavan ikäistä kohti 2016):120,3
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18-20-vuotiaat (1000 vastaavan ikäistä kohti 2016): 222,2
Lähde: THL:n Sotkanet-tietokanta & Tilastokeskus, Laskurin toimittanut: Joonas Laitinen HS

Miten asia ratkaistaan Raisiossa

Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi säästää kunnan kustannuksia. Toimeentulotukimenojen lisäksi kunnat joutuvat maksamaan osan työmarkkinatuesta, jos nuoret eivät pääse töihin, koulutuksiin tai heille ei ole järjestetty aktivointitoimia.

Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Raisiossa kokeillaan ns. Pälkäneen mallia, jolla nuorten työttömyys laskee yhteen prosenttiin. Tässä mallissa ratkaisevaa oli työllisyyskoordinaattorin ja yritysten sekä TE-keskuksen ja sosiaalitoimen välinen yhteistyö. Nuoreen otettiin yhteyttä parissa viikossa, jos hän jää työttömäksi.

Lisäksi Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Raisiossa tehdään analyysi raisiolaisten nuorten hyvinvoinnista sekä virkamiesten toimenpide-ehdotus asian korjaamiseksi.

Suunnitellut toimenpiteet työllistymisen edistämiseksi

Raision sosiaali- ja terveystieteiden neuvotellut Työllisyyspalvelukeskus Aurakoulutus Oy:n kanssa 2.11.2017. Tarkoituksena on ohjata heidän palveluunsa 80-100 raisiolaista alle 25-vuotiaasta nuorta ja yli vuoden työttömänä ollutta henkilöä. Palveluun ohjatuista henkilöistä he pyrkivät työllistämään työssäoloehdon täyttävään työsuhteeseen yrityssectorille vähintään 30 asiakasta vuoden 2018 aikana.

Kaupunginhallitus

27.08.2018

Keskustan valtuustoryhmä

11.12.2017

Jukka Rantala	Merja Niemi
Kalle Myllymäki	Elisa Vuorinen
Helena Viljanen	Pipsa Allén
Annika Aaltonen	Harri Seikola
Jukka Rantala (kok)	Markus Maunula
Tanja Parkko	Mikko Kangasoja”

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 18.12.2017 § 423

” - - -

Kaupunginhallitus lähettää - - - valtuutettu Jukka Rantalan aloitteen koskien toimenpiteitä raisiolaisten nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen valmisteltavaksi - - -”

Sosiaali- ja terveystieteiden keskuksen lautakunta 22.8.2018 § 126

”Työllisyyspalveluiden johtaja Kimmo Rinne 7.8.2018:

Työllisyyspalveluiden palvelualue on perustettu maaliskuussa 2018. Raision kaupunki on mukana Turun seudun työllisyyskokeilussa, Raision kaupunki tekee myös tiivistä yhteistyötä sosiaalitoimen ja TE-toimiston välillä. Esimerkiksi työmarkkinatuen kuntaosuuslistan puitteissa on tavattu. Myös nuorille suunnattuja palveluita on kehitetty. Aurakoulutus Oy:n kanssa tehtiin joulukuussa 2017 sopimus työnetsijäpalvelusta. Pääkohderyhmä tässä palvelussa ovat juuri nuoret alle 25-vuotiaat työnhakijat. Toukokuuhun 2018 mennessä he ovat löytäneet työpaikan 20 nuorelle, koko vuoden tavoitteen ollessa 30 työllistettyä. Jo tässä vaiheessa voidaan todeta, että kyseinen palvelu on onnistunut hyvin. Tulosten valossa on todennäköistä, että tavoitteet saavutetaan. Kyseiselle palvelulle on tarvetta myös tulevaisuudessa, koska se tukee hyvin kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Nuorten, alle 25-vuotiaiden osalta tulisi kiinnittää työmarkkinatuen kuntaosuuslistan lisäksi huomiota toimeentulotukimenoihin. Suurin osa sosiaalitoimen nuorista asiakkaista on toimeentulotuen saajia. He eivät ole oikeutettuja työmarkkinatukeen. Suurin syy tähän on ammattikoulutuksen puuttuminen, osalla voi olla muitakin työmarkkinatuen maksun estäviä lausuntoja. Heidän aktivoimisensa esim. kuntouttavaan työtoimintaan vaikuttaa siten suoraan

kaupungin vastuulle tuleviin toimeentulotuen menoihin. Vuoden 2017 ja alkuvuoden 2018 aikana on tavoitettu lukuisia näitä nuoria ja heidät on saatu hyvin eteenpäin eri toimenpiteisiin. Työllisyyspalveluissa 1,5 henkilön työpanos kohdistuu pääasiassa näiden nuorten työllistämiseen ja eteenpäin saamiseen. Näiden nuorten saaminen pois toimeentulotuen piiristä pienentää kaupungin toimeentulotukimenoja ja se on siten hyvä huomioida tarkasteltaessa työllisyyspalvelujen toiminnan vaikutuksia.

Myös Valo-valmennus jatkuu Raision kaupungilla. Tässä mallissa esimerkiksi kuntouttavassa työtoiminnassa olevalla nuorella on pajajaksonsa aikana mahdollisuus suorittaa ammatillisen tutkinnon osia tai jopa koko tutkinto. Ohessa lukuja menneestä hankekaudesta sekä ydinkohdat uudesta Valovoima-hankkeesta, joka kestää 31.12.2020 saakka.

Valo-valmennus 18.8.2016–31.3.2018

ESR-rahoitteinen hanke, jossa mukana Varsinais-Suomen Sininauha, Sosiaalipalvelusäätiö Raina, Turun kaupunki sekä Raision kaupunki.

Raisiossa:

Asiakkaita yhteensä 40, aktiivisia hankkeen lopussa 22

Suoritettuja tutkinnon osia yhteensä 76

2016 10 kpl

2017 54 kpl

2018 (3 kk) 12 kpl (saattaa tulla vielä joku lisääkin)

Aloina:

kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkinto 31 osaa

kotityöpalvelujen ammattitutkinto 2 osaa

kiinteistöpalvelujen perustutkinto 40 osaa

hotelli-, ravintola- ja cateringpalvelujen perustutkinto 2 osaa

puhdistuspalvelujen ammattitutkinto 1 osa

Kokonaisia tutkintoja suoritettu:

3 kotityö- ja puhdistuspalvelujen perustutkintoa

1 kotityöpalvelujen ammattitutkinto

5 kiinteistöpalvelujen perustutkintoa

Tutkinnon suorittaneista työllistynyt 5, äitiyslomalla 1, työttömänä 1, vasta todistuksen saaneita 2.

Suorituspaikat:

- Mahittulan toimintakeskus
- Alhaisten paja
- Honkamäen päiväkeskus (vammaispalvelut)
- Hulvelan toimintakeskus
- Perhepalvelut

- Konekeskus
- Kiinteistöpalvelut
- Siivouspalvelut
- Sivistyspalvelut
- Varhaiskasvatus
- Ruokapalvelut
- Logomo Kitchen

Valo-valmennus on asiakkailleen usein ainut keino saada tutkinto. Asiakkaat eivät kykene syystä tai toisesta suorittamaan tutkintoa oppilaitoksessa. Valo-valmennus antaa asiakkaille paitsi koulutuksen, myös uskoa itseensä sekä kokemuksen yhteiskunnan täysivaltaisesta jäsenyydestä. Valo-valmennus vähentää asiakkaiden lastensuojelun, mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä muiden terveystalveluiden tarvetta. Valo-valmennuksen myötä moni asiakas ryhtyy hoitamaan myös muita asioitaan kuntoon.

Valovoima-hanke 1.4.2018 – 31.12.2020

- hankkeessa mukana Valo-Valmennusyhdistys, Sosiaalipalvelusäätiö Raina sekä Raision kaupunki
- Raisiossa aloja lisää (esim. logistiikka, rakennusala)
- yritysyhteistyön kehittäminen sujuvaksi ja ohjeistetuksi toiminnaksi (pysyvät yritysyhteistyökumppanit)
- yhteistyökumppaneiden tukeminen parantaa valmentautujien oppimistuloksia
- digitaalisten aikaan ja paikkaan sitomattomien menetelmien ja välineiden kehittäminen, kuvallisten ohjeiden laatiminen, näyttöjen suorittaminen ajasta ja paikasta riippumatta
- toiminnan suunnittelu ammatillisen koulutuksen reformi huomioiden

Kehitys nuorisotyöttömyyden (alle 25 v) suhteen on hyvä:

Kesäkuussa 2017	219 hlöä
Tammikuussa 2018	154 hlöä
Huhtikuussa 2018	114 hlöä

Raision työttömyysaste on laskenut samalla ajanjaksolla myös hyvin:

Kesäkuussa 2017	11,1 %
Tammikuussa 2018	8,9 %
Huhtikuussa 2018	7,4 %

(lähde TEM-alueelliset työllisyyskatsaukset)

Raisiossa on ajanjaksolla 1 – 3 / 2018 => 69,6 % asiakkaista täyttänyt ns. aktiivimallin ehdot. Eli aktiivisuusehdon täyttävää palvelua on ollut hyvin tarjolla.

Seutukunnallisesti ollaan kärkitasoa:

Turku	50,7
Lieto	68,6
Kaarina	58,5
Naantali	64,0
Raisio siis	69,6

(lähde is/taloussanomat 22.5.2018 Jaana Oksanen)

Myös Kelan työmarkkinatuen kuntaosuus on laskenut. Viimeisin huhtikuun 2018 maksuosuus oli 73 264,27 euroa. Summa oli pienin kahteen vuoteen.

Raision kaupungille on palkattu elinvoimapäällikkö. Yhteistyö hänen kanssaan auttaa myös yritysten kontaktointia. Yksi mahdollinen avaus voisi olla myös yrityskoordinaattorin palkkaaminen asiakasrajapintaan Raision ja Naantalien kaupunkien kesken. Näin kustannukset tulisivat jaettua ja seutukunnallista yhteistyötä syvennettyä.

Ohessa vertailua Pälkäneen ja Raision työllisyystilanteen kehittymisestä:

Kesäkuu 2017:

Pälkäne:		Raisio:	
Työvoima	2946	Työvoima	11626
Työttömyysaste	10,0 %	Työttömyysaste	11,1 %
Työttömiä yhteensä	296	Työttömiä yhteensä	1294
Alle 25 v työttömät	27	Alle 25 v työttömät	219

Huhtikuu 2018:

Pälkäne:		Raisio:	
Työvoima	2933	Työvoima	11771
Työttömyysaste	7,3 %	Työttömyysaste	7,4 %
Työttömiä yhteensä	213	Työttömiä yhteensä	874
Alle 25 v työttömät	13	Alle 25 v työttömät	114

(lähde TEM-alueelliset työllisyyskatsaukset)

Tilastojen valossa voidaan sanoa, että Raision työllisyyskehitys on ollut oikeilla mittareilla tarkasteltuna varsin hyvää, jopa ripeämpää kuin esimerkiksi Pälkäneellä. Töitä toki on vielä jäljellä, mutta suunta on oikea.

Raision kaupungilla toimii myös liikunta- ja nuorisotoimen alaisuudessa monia nuorille suunnattuja palveluita; etsivää nuorisotyötä, kohdennettua nuoriso-

työtä ja nuorille suunnattuja pajoja. Myös monipuolista kerhotoimintaa ja nuorisotiloja on tarjolla. Työllisyyspalvelut tekevät jo nyt heidän kanssaan paljon yhteistyötä, mutta toiminnan syventämiselle on tarvetta.

Analyysi raisiolaisten nuorten hyvinvoinnista tehdään vuosittain hyvinvointikertomuksen raportoinnin yhteydessä valtuustolle. Loppuvuonna päätöksentekoon tuleva kaupungin hyvinvointisuunnitelma pitää sisällään toimenpideehdotuksia myös nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystoiminnan lautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen vastauksen valtuutettu Rantalan tekemään valtuustoaloitteeseen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Sosiaali- ja terveystoiminnan lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Jukka Rantala pyysi lisättäväksi ja kirjattavaksi pöytäkirjaan seuraavan pöytäkirjan: "Seuranta ja raportointia toteutetaan jatkossa kaksi kertaa vuodessa käyttämällä samoja mittareita kuin aloitteeseen annetussa vastauksessa. Mitarit ovat Valo-valmennus, Valovoima-hanke, nuorisotyöttömyysaste, toimeentulotukea saavat nuoret sekä nuorten rikostilastot."

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedokseen ja
- saattaa sen valtuuston tietoon ja esittää valtuustolle, että se toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 942/05.05.00/2017

§ 286**Valtuutettu Sari Suomisen ym. valtuutettujen aloite koskien kotihoidon henkilökunnan lisäämistä ja työolojen parantamista****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 16.10.2017 177 §

Valtuutettu Sari Suominen jätti seuraavan aloitteen:

“Esitän, että Raision kaupungin tulisi panostaa kotihoidon henkilöstön työoloihin sekä lisätä kotihoidon henkilökunnan määrää.

Pitkäaikaispaikkojen vähentäminen ja kotihoidon asiakkaiden yhä huonompi kunto lisäävät osaltaan kotihoidon työntekijöiden kuormitusta. Kotihoidon työntekijöillä on suhteellisen paljon sairauslomia. Esitän, että Raision kotihoidossa otettaisiin käyttöön varahenkilöstöjärjestelmä, jonka työntekijät tekisivät pelkkää aamuvuoroa. Näin saataisiin kotihoidon alueisiin ja asiakkaisiin perehtyneitä hoitajia heti tarpeen vaatiessa, eikä uusien hoitajien kouluttamiseen menisi aamuisin aikaa. Varahenkilöstöjärjestelmä toisi kaupungille säästöjä, sillä sijaisten paikkaaminen aiheuttaa vakituista henkilökuntaa enemmän kustannuksia.

Esitän, että kotihoidon työturvallisuutta parannetaan hankkimalla kotihoidon työntekijöille talviajaksi nastat kenkiin. Liukastumiset aiheuttavat talvisin pitkiä sairauslomia, jotka voitaisiin helposti estää.

Esitän autonomisen työajan käyttöönottoa kotihoidon työntekijöiden työssä jaksamisen parantamiseksi. Autonominen työsuunnittelu vaikuttaa positiivisesti työntekijöiden työmotivaatioon ja jaksamiseen.

Raisiossa 16.10.2017

Kaupunginvaltuutettu Sari Suominen (vas.)
ja Vasemmiston valtuustoryhmä

Juha Jormanainen	Aarre Lehtonen
Eija Nurmi	Emma Lindqvist
Jyrki Yrttiaho	Hannele Lehto-Laurila
Annika Aaltonen”	

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 30.10.2017 § 357

” - - -

Kaupunginhallitus lähettää - - - valtuutettu Sari Suomisen aloitteen koskien kotihoidon henkilökunnan lisäämistä ja työolojen parantamista sosiaali- ja terveyskeskuksen valmisteltavaksi, - - -”

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 22.8.2018 § 128

”Johtava hoitaja Sari Tanninen 4.6.2018:

Kaupunginhallitus on lähettänyt Sari Suomisen ym. valtuutettujen aloitteen koskien kotihoidon henkilökunnan lisäämistä ja työolojen parantamista.

ALUSTUSTA

Ikäihmisten määrän kasvu ja kotona asuvien ikäihmisten hoitoisuuden lisääntyminen on jo pidempään ollut näkyvä muutos kotihoidossa. Se on sitä Raisiossa ja Ruskolla, niin kuin muuallakin Suomessa. Kuitenkaan sillä, että pitkäaikainen laitoshoido lakkautettiin (Kerttulakoti), ei ole vaikutusta kotihoidon asiakasmäärään tai asiakkaiden hoitoisuuteen. Raisiossa pitkäaikainen laitoshoido palveluna korvattiin tehostetun palveluasumisen palveluna niin, kuin Suomessa tämä asia on linjattu.

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueella toimii kaksi erillistä kotihoitoa.

Hulvelan kotihoito tuottaa palvelut 24/7 Hulvelan tuetun palveluasumisen asukkaille. Asuntoja on 64, joista muutamassa asuu pariskunta. Hulvelan kotihoidossa on 13 työntekijää. Hulvelan tuetussa palveluasumisessa on tarkoituksena, että asukkaat asuisivat mahdollisimman pitkään ja heidän pärjäämistä tuetaan runsaillakin kotihoidon palveluilla - kevyempi palvelumuoto kuin tehostettu palveluasuminen.

Raision ja Ruskon alueen kotihoito tuottaa palvelut yhteistoiminta-alueelle, lukuun ottamatta edellä mainittua. Kotihoito toimii seitsemänä päivänä viikossa aamu- ja iltavuorossa. Raision ja Ruskon kotihoidossa on 78 työntekijää, joista neljä on varahenkilöä ja kolme esimiestä. Lisäksi yksikössä on palvelusihteeri ja lääkäri.

Hulvelan sekä Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kotihoidon asiakasmäärä kasvaa vuosittain melko maltillisesti, mutta kotona asuvien kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden hoitoisuus on kasvanut ja kasvaa merkittävästi koko ajan. Tämä näkyy kotihoidon käyntimäärien kasvuna sekä käynteihin kuluneen ajan lisääntymisenä.

Kotihoidon asiakkaat voivat olla satunnaisia asiakkaita tai tukipalveluasiakkaita, jolloin palveluntarve on enintään neljä viikkoa, esimerkiksi leikkauksen jälkeinen avun ja hoidon tarve. Satunnaisten ja tukipalveluasiakkaiden määrä vaihtelee päivittäin, viikoittain ja kuukausittain. Vuositasolla vuosien 2015–2017 välillä satunnaisten ja tukipalvelu asiakkaiden määrän vaihtelu on ollut 1 058–1 025–841 asiakasta vuodessa.

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta avun, hoivan ja hoidon tarve on säännöllistä ja jatkuvaa (yli neljä viikkoa). Tällöin asiakkaan kanssa tehdään asiakas-suunnitelma, jossa suunnitellaan ja määritetään hoidon sisältö ja määrä. Vuositasolla vuosien 2015–2017 välillä säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrän vaihtelu on ollut 542–587–582 asiakasta vuodessa.

Raision ja Ruskon kotihoidon käyntimäärät ja käynteihin kulunut työaika tunteina vuosina 2015–2017 on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Käynnit	2015	2016	2017
Tukipalvelu käynnit	2 684	2 820	1 727
Satunnaiset käynnit	7 787	6 821	5 230
Säännölliset käynnit	136 225	135 346	145 134
Kaikki käynnit yhteensä	146 696	142 167	150 364
Työtunnit			
Työtunnit tukipalvelu	1 478	1 830	1 707
Työtunnit satunnainen	3 218	2 548	2 132
Työtunnit säännöllinen	47 323	44 775	46 744
Työtunnit yhteensä	52 019	47 323	50 582
Käynnin pituuden keskiarvo	21,0	20,0	20,2

Hulvelan kotihoidon käyntimäärät ja käynteihin kulunut työaika tunteina vuosina 2015–2017 on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Käynnit	2015	2016	2017
Tukipalvelu käynnit	1 735	1 432	1 758
Satunnaiset käynnit	1 403	1 162	1 053
Säännölliset käynnit	32 570	44 983	46 721
Kaikki käynnit yhteensä	35 708	47 577	49 532
Työtunnit			
Työtunnit tukipalvelu	641	341	383
Työtunnit satunnainen	433	390	372
Työtunnit säännöllinen	8 705	9 712	13 611
Työtunnit yhteensä	9 779	10 102	14 366
Käynnin pituuden keskiarvo	16,4	12,7	17,4

KOTIHOIDON HENKILÖKUNNAN LISÄÄMINEN JA VARAHENKILÖJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖÖNOTTO

Kotihoidon henkilöstön lisääminen

Hulvelan kotihoidon ja yhteistoiminta-alueen kotihoidon henkilöstöä on lisätty vuosittain, vaikka kotihoidossa on otettu käyttöön kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän.

Kotihoidon henkilökuntaa on lisätty seuraavasti

- vuonna 2015 lisätty 6 varahenkilöä (lähihoitaja), joista 2 Hulvelan palvelukeskukseen
- vuonna 2016 lisätty 3 lähihoitajan vakanssia ja apulaisosastonhoitajan vakanssi Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kotihoitoon
- vuonna 2017 lisätty 2 lähihoitajan vakanssia Hulvelan kotihoitoon
- vuonna 2018 lisätty 2 lähihoitajan vakanssia Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kotihoitoon
- vuodelle 2018 saatiin kotikuntoutusyksikköön 4 uutta vakanssia - yksikön toiminnalla tulee olemaan vaikutusta myös kotihoidon toimintaan. Yhtenä toiminnan tarkoituksena on vähentää säännöllisen kotihoidon tarvetta lisäämällä asiakkaan omia voimavaroja kuntoutumisen avulla.

Tulevaisuudessa aina talousarviokäsittelyn yhteydessä tulee tarkastella kotihoidon työmäärän kasvua – asiakasmäärät, käyntimäärät sekä käynteihin kulunut aika – ja tarvittaessa lisätä vakinaisen henkilökunnan määrää ja varata lisää palveluseteleihin määrärahaa. Myös teknologian käyttöä tulee alkaa hyödyntämään, kuten etäkäynnit.

Varahenkilöt

Vuonna 2015 hoito- ja hoivapalvelut sai 13 uutta vakanssia, jotka sijoitettiin eri yksiköihin varahenkilöiksi. Näistä vakansseista kahta ei täytetty, koska Kerttulakoti lakkautettiin samana vuonna. Hulvelan palvelukeskukseen oli jo aikaisemmin perustettuna kaksi varahenkilön vakanssia.

Uusista varahenkilöistä neljä sijoitettiin Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kotihoitoon. Varahenkilöistä kaksi tekee vuosilomia läpi vuoden. Varahenkilöistä kaksi tekee lyhytaikaisia poissaoloja niin, että heidän työvuoronsa on suunniteltu aamuvuoroiksi, eikä heille ole suunniteltu valmista työstä.

Hulvelan palvelukeskuksessa on myös neljä varahenkilöä ja heitä käytetään samalla periaatteella kuin edellä. Hulvelan palvelukeskuksessa varahenkilöt voivat sijaistaa kotihoidon lisäksi myös tehostetun palveluasumisen yksiköissä. Hulvelan kotihoito on henkilökuntamäärältään pieni yksikkö.

Hoito- ja hoivapalveluissa osa yksiköistä on henkilökuntamäärältään suuria yksiköitä, esimerkiksi kotihoito. On tilanteita, että samaan aikaan on paljon sairauslomia, jolloin kaksi varahenkilöä ei ole riittävä määrä korvaamaan tilannetta. Tällöin pyrimme saamaan sijaisia yksikön ulkopuolelta ja tämä onnistuu useimmiten hyvin. Lisäksi oma henkilökunta tekee ylimääräisiä työvuoroja tai tuplavuoroja (kaksi vuoroa peräkkäin).

Hoito- ja hoivapalveluissa ollaan ottamassa käyttöön syksyllä 2018 Seuturekry palvelua, jonka avulla pyrimme saamaan paremmin sijaisia juuri lyhytaikaisiin

poissaoloihin. Seuturekry-palvelu, muiden käyttäjien kokemuksesta, vapauttaa myös esimiesten työaikaan enemmän johtamis- ja kehittämistyöhön.

Tämän hetkisten kotihoidon varahenkilöiden (lyhytaikaiset poissaolot) määrä voisi olla suurempi, mutta varahenkilöiden lisäämiseen on tarve myös muissa yksiköissä.

KOTIHOIDON TYÖTURVALLISUUDEN LISÄÄMISEKSI TALVIAJAKSI NASTAT KENKIIN

Valtuustoaloitteessa esitettiin, että kotihoidon työturvallisuutta parannetaan hankkimalla kotihoidon työntekijöille talviajaksi nastat kenkiin.

Liukkaalla kelillä liukastuminen voi tapahtua työmatkalla (toimistotyöntekijöiden yleisin työtapaturma) tai työtehtävää suorittaessa esimerkiksi kotihoidossa.

Kotihoidossa tehtävässä työssä asiakkaat asuvat erilaisissa asunnoissa, joka tuo haasteen, mikä olisi oikea valinta kenkien nastoitukseksi - irrotettava liukueste, nastakenkä, nastakenkä jossa on ns. sisään vedettävät nastat tai pito-pohjakenkä. Valinnalla on suuri vaikutus hankinnan kustannukseen.

Nastakengän haasteena kotihoidossa on se, että niiden kanssa ei saa liikkua kerrostalojen käytävillä ja ne muuttuvat kovalla sisälattialla itsessään liukkaiden aiheuttajiksi. Lisäksi nastakengät tulisi aina ottaa pois asiakkaan kotiin mentäessä. Ajoittain on asuntoja, joissa käytetään hygieenisistä syistä kenkien päällä kengän suojuksia. Sisään vedettävien nastakenkien ominaisuutena on se, että ne ovat kovat ja ilman nastojen ulkona oloa itsessään liukkaat.

Nastakengät olisivat työntekijälle henkilökohtaiset. Vakinaisen henkilökunnan osalta järjestely olisi organisoitavissa, kun hankinnalle olisi osoitettu riittävät määrärahat budjetissa. Määräaikaisten ja erityisesti lyhytaikaisten sijaisten kohdalla nastakenkien hankinta olisi hyvinkin haasteellinen - oikea määrä, oikean kokoisia kenkiä.

Kotihoidon työntekijöiden työturvallisuuden parantamiseksi liukkaiden kielten varalta, voi ratkaisuna olla irralliset kenkiin laitettavat liukuesteet. Liukuesteiden hankkimista varten tulisi talousarviossa varata hankintaa varten riittävät määrärahat. Lisäksi tarvitaan päätös, että työntekijöitä vaaditaan käyttämään liukuesteitä liukkailla keleillä.

AUTONOMISEN TYÖAJAN KÄYTTÖNOTTO KOTIHOITOON

Autonomisessa työvuorosuunnittelussa työntekijät suunnittelevat itse omat työvuoronsa. Reunaehtoina on työaikalaki, työehtosopimus, yksikön toiminta sekä yhteisesti sovitut pelisäännöt. Autonominen työvuorosuunnittelu ei tarkoita sitä, että saa ne vuorot, jotka haluaa - se on suunnittelua yhdessä työka- vereiden kanssa. Reunaehdot asettavat aika vahvat raamit suunnittelulle ja

erityisen tärkeää on, että yksikössä tarvitsee aina olla riittävä määrä ja riittävä osaaminen jokaisessa työvuorossa.

Hoito- ja hoivapalveluissa on osassa yksiköissä käytössä autonominen työvuorosuunnittelu. Jossakin sitä on aloitettu, palattu perinteiseen suunnitteluun, aloitettu uudelleen ja jälleen palattu perinteiseen. Autonomisessa työvuorosuunnittelussa tarvitsee myös huomioida, että se on oikeudenmukainen kaikkia työyhteisön jäseniä kohtaan. Esimerkiksi Hulvelan kotihoidossa on autonomiset työvuorot, kyse pienestä yksiköstä.

Raision ja Ruskon kotihoidon henkilökunnan toivomuksesta työvuorosuunnitteluun liittyviä asioita on käyty läpi kotihoidon osastokokouksessa 3.10.2017 ja 9.10.2017.

Osastokokouksissa on käsitelty eri vaihtoehtoja työvuorosuunnitteluun - työyhteisöllinen (autonominen) työvuorosuunnittelu sekä ns. Vuosaaren malli. Vuosaari-mallissa työpäivien pituutta lisätään niin, että samalla työvuorojaksolla on mahdollisuus saada enemmän vapaapäiviä. Lisäksi jokainen työpäivä on sisältöltään samanlainen, myös viikonloppu. Mallissa viikonloppu työpäivien määrä lisääntyy.

Osastokokouskeskustelussa autonomista työvuorosuunnittelua ei koettu näin isoon yksikköön soveltuvaksi. Päädyttiin, että tehdään vielä yleinen työvuorokysely, johon jokainen saa vastata kirjallisesti ja nimettömästi. Työyhteisössä koettiin tämä merkityksellisenä asiana, että tarkennetaan nykyisiä pelisääntöjä tämän kyselyn pohjalta. Kyselyn vastaukset on käsitelty marraskuussa 2017 osastokokouksessa.

Kotihoitoon on laadittu kyselyn pohjalta, enemmistön mielipiteiden perusteella, tarkennetut pelisäännöt työvuorosuunnitteluun. Esimerkiksi kyselyn perusteella enemmistö oli sitä mieltä, että työvuorotoiveita voi olla enintään kolme per lista, mutta työvuoron vaihtoja ei rajoiteta.

Työolojen parantamisesta

Hoitotyö on kaiken kaikkiaan raskasta ja työntekijää fyysisesti ja psyykkisesti kuormittavaa työtä. Erityisesti kotihoidossa, kun työ tehdään asiakkaan kotona, fyysiseen työympäristöön vaikuttaminen ei ole aina helppoa. Hoitohenkilökunnalla on suhteellisen paljon sairauspoissaoloja, joihin vaikuttavat hyvin moninaiset tekijät.

Kotihoidossa on työolojen parantamiseen pyritty vaikuttamaan siinä määrin kuin se on mahdollista. Esimerkiksi

- Asiakkaita hoidetaan parityönä, jos asiakas on hoitoisesti raskas tai, jos asiakkaaseen liittyy mahdollinen riski uhkatilanteesta
- Kotihoidon henkilökunnalle on järjestetty työsuojelun toimesta turvallisuuskoulutusta

Kaupunginhallitus

27.08.2018

- Työsuojelun kanssa tehdään muutenkin tiivistä yhteistyötä ja jatkossa hyödynnetään uuden työsuojeluvaltuutetun aikaisempaa työkokemusta, esimerkiksi asiakkaan kotiin liittyen
- Hoito- ja hoivapalveluissa on koulutettu lähes 30 työntekijää ergonomiakortti-koulutuksessa, jotka toimivat omissa yksiköissään ergonomiavastaavina ja heidän tukena toimii työterveyshuollon työfysioterapeutti. Työergonomian harjoittelun tueksi on perustettu ergohuone
- Kotihoidon henkilökunnan käyttöön on hankittu myös erilaisia apuvälineitä
- Työvuorojen teossa pyritään mahdollisimman suureen joustavuuteen. Henkilökunta itse toivoo erittäin tasapuolista suunnittelua, esimerkiksi ilta- vuorojen määrä työvuorosuunnitelmassa sama kaikille, joka toisaalta rajoittaa joustavuutta suunnittelussa ja lisää työvuorovaihtojen määrää
- Kotihoito on saanut uudet työtilat Kerttulakodista
- Kotihoidossa on otettu käyttöön mobiili, jonka avulla asiakkaaseen liittyvät tiedot ovat ajantasaisesti käytössä käynnillä
- Kotihoidossa on otettu käyttöön toiminnanohjausjärjestelmä, jossa voidaan huomioida työntekijän toimintakykyrajoitteita.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystoimintapalvelujen lautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle edellä olevan valmistelun mukaisen vastauksen valtuutettu Suomisen tekemään valtuustoaloitteeseen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Sosiaali- ja terveystoimintapalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.”

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedokseen ja
- saattaa sen valtuuston tietoon ja esittää valtuustolle, että se toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 176/02.02.00/2018

§ 287**Nuorten työpajatoiminnan talousarviomuutos vuoden 2018 talousarvioon****Päätöshistoria**

Vapaa-aikalautakunta 21.8.2018 § 45

”Talouspäällikkö Esa Ilanti 15.8.2018:

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 23.5.2018 päivätyllä päätöksellä myöntänyt Raision kaupungille 40 000 euron avustuksen nuorten työpajatoimintaan.

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2018:

Tulot

3330.441040 Muut tuet ja avustukset, 40 000 euroa

Menot

4004.441040 Työsuhteisten kuukausipalkat, 28 000 euroa

4100.441040 Kvtel-maksut, 7 000 euroa

4410.441040 Majoitus- ja ravitsemuspalvelut, 1 000 euroa

4420.441040 Matkustus- ja kuljetuspalvelut, 2 700 euroa

4440.441040 Koulutus- ja kulttuuripalvelut, 1 300 euroa

Päätösehdotus

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Vapaa-aikalautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle lisämäärärahaa vuoden 2018 talousarvioon esitetyn mukaisesti.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

Oheismateriaali

1 Valtionavustuspäätös nuorten työpajatoimintaan 2018

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy talousarviomuutoksen vuoden 2018 talousarvioon esitetyn mukaisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Janne Laulumaa saapui kokoukseen klo 8.55 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Asianro 176/02.02.00/2018

§ 288**Etsivän nuorisotyön talousarviomuutos vuoden 2018 talousarvioon****Päätöshistoria**

Vapaa-aikalautakunta 21.8.2018 § 46

”Talouspäällikkö Esa Ilanti 15.8.2018:

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 23.5.2018 päivätyllä päätöksellä myöntänyt Raision kaupungille 55 000 euron avustuksen käytettäväksi kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkauskuluihin.

Lisämäärärahaesitys vuodelle 2018:

Tulot

3330.441011 Muut tuet ja avustukset, 22 000 euroa

Menot

4004.441011 Työsuhteisten kuukausipalkat, 18 000 euroa

4100 441011 Kvtel-maksut, 4 000 euroa

Loput määrärahasta budjetoidaan vuodelle 2019.

Päätösehdotus

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Vapaa-aikalautakunta päättää

esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle lisämäärärahaa vuoden 2018 talousarvioon esitetyn mukaisesti.

Päätös

Vapaa-aikalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

Oheismateriaali

2 Valtionavustuspäätös etsivään nuorisotyöhön 2018-2019

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy talousarviomuutoksen vuoden 2018 talousarvioon esitetyn mukaisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 487/00.04.01/2018

§ 289**Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma 2018 -2021**

Maankäyttöpäällikkö Outi Pekkala 2.7.2018:

Turun kaupunkiseudun kuntien ja valtion välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimuksessa vuosille 2012–2015 sovittiin kaupunkiseudun yhteisen maankäyttöstrategian toteuttamisesta. MAL-aiesopimuksen mukaan kunnat laativat ja hyväksyvät yhteisen seudullisen asunto- ja maankäyttöohjelman vuosille 2014–2017. Ohjelma laadittiin kuntien yhteistyönä vuoden 2014 aikana, ja se nimettiin Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittiseksi ohjelmaksi. Raision kaupunginvaltuusto hyväksyi ohjelman ohjeellisena 26.1.2015 § 6.

Uudessa Valtion ja Turun kaupunkiseudun kuntien välisessä maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa vuosille 2016–2019 on sovittu, että kunnat päivittävät ja hyväksyvät seudullisen asunto- ja maapoliittisen ohjelman vuosille 2018–2021. MAL-sopimuksen allekirjoittivat 9.6.2016 Aura, Kaarina, Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Raisio, Rusko, Sauvo ja Turku.

Ohjelmalla pyritään edistämään maankäytön suunnittelun ja asuntopolitiikan yhteistyötä sekä tehostamaan maa- ja asuntopoliittisia toimenpiteitä rakennemallia sekä positiivista rakennemuutosta tukevalla tavalla. Tavoitteena on vahvistaa Turun kaupunkiseudun asemaa kaupunkiseutujen välisessä kilpailussa rakennemallityön mukaisesti. Asunto- ja maapoliittista ohjelmaa tullaan noudattamaan kunnissa ohjeellisena. Kunnilla voi olla seudullisen ohjelman lisäksi omia tarkempia ohjeistuksia.

Ohjelman päivitys

Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma vuosille 2014–2017 on päivitetty vuosille 2018–2021 vähäisin muutoksin ja täsmennyksin. Tilastotiedot sekä muut taustatiedot on päivitetty ajan tasalle.

Ohjelman asunto- ja maapolitiikan tavoitteet pohjautuvat Turun kaupunkiseudun rakenne-malli 2035:n tavoitteisiin. Ohjelman tavoitteita on täsmennetty eräiden kuntien osalta. Mm. Raision osalta on asunto- ja väestömäärän rakennemallin mukaisia tavoitteita täsmennetty kuntakohtaisen toimenpide- ja kaavoitusohjelman mukaisiksi.

Laadullisten asuntotuotantotavoitteiden prosentiosuuksia on päivitetty Naantalin, Paimion, Raision ja Turun osalta vuosille 2018–2025.

Maapolitiikka

Ohjelman asunto- ja maapolitiikan tavoitteet pohjautuvat Turun kaupunkiseudun rakenne-malli 2035:n tavoitteisiin.

Kuntien tavoitteena on ylläpitää raakamaavarantoa aluksi vähintään kolmen vuoden tarvetta vastaavasti, ja tulevaisuudessa nostaa varanto vastaamaan viiden vuoden tarpeita. Asemakaavareserviä ylläpidetään kolmen vuoden tarpeeseen ja yleiskaavavarantoa vähintään 10 vuoden päähän.

Aktiivista maanhankintaa harjoitetaan keskeisiltä rakennemallin mukaisilta kasvualueilta ennen asemakaavoitusta. Rakennemallissa esitetty vaiheistus otetaan huomioon maanhankinnoissa. Raakamaan hinnoittelun periaatteet pyritään jatkossa yhdenmukaistamaan. Tätä varten jatkossa toteutetaan seuranta esittämällä kuntien raakamaan hankinnat hintoineen kartalla. Maankäyttösopimuksia ei pääsääntöisesti tehdä kuntien keskeisillä raakamaanhankinta-alueilla.

Maankäyttösopimus tehdään, jos asemakaavassa osoitetaan yksittäiselle maanomistajalle vähintään 500 k-m² lisää rakennusoikeutta. Maankäyttösopimuksin maanomistajalta peritään kaava-alueen rakentamista palvelevan yhdyskuntarakentamisen kustannukset sata-prosenttisesti. Vaihtoehtoisesti sopimuskorvauksen vähimmäismäärä on 50 % asemakaavasta johtuvasta asemakaavan mukaisen tontin arvonnoususta. Jos maanomistajia on useampia, kustannukset jaetaan saatavan hyödyn suhteessa.

Tontinluovutuksen valintatapa ja luovutusmuoto sekä -ehdot ratkaistaan itsenäisesti kunnissa. Tavoitteena on pitää tonttien markkinahintataso kohtuullisena. Tonttien hinnoittelua seurataan vuosittain esittämällä kuntien tonttikaupat hintoineen kartalla.

Asemakaavojen toteutumisen edistämiseksi rakentamattomille asuintonteille määrätään korotettu kiinteistövero. Kuntien tulee myös tapauskohtaisesti harkita rakentamiskehotuksen antamista ja tontin lunastamista rakentamiskäyttöön.

Suunnittelutarverakentaminen

Asemakaavoitetun alueen reunavyöhykkeen rakentamista ohjataan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisin keinoin. Asemakaavoitettaviksi ohjelmoitut alueet ovat suunnittelutarve-alueita. Niiden maankäyttöä ja rakentamista ohjataan pääasiassa asemakaavalla. Asema-kaavoitettavilla alueilla voidaan soveltaa myös suunnittelutarveharkintamenettelyä. Tällöin suunnittelutarveharkinnassa on suhtauduttava erityisen kriittisesti siihen, että rakentaminen ei aiheuta haittaa kaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

Asemakaava-alueen ulkopuolella haja-asutusalueilla rakennuslupa voidaan myöntää maankäyttö- ja rakennuslain määrittelemillä edellytyksillä. Ranta-

alueilla toimitaan voimassa olevan kaavan mukaisesti. Loma-asuntojen käyttötarkoitusta ei muuteta, jos muutos aiheuttaa yhdyskuntarakenteen epätar koituksenmukaista hajaantumista.

Asuntotuotanto

Asuntotuotannossa varaudutaan rakennemallin sekä kuntien omien yleiskaa vojen tavoitteiden mukaisesti noin 31 000 asukkaan kasvuun ja noin 27 000 asunnon lisäykseen vuoteen 2025 mennessä. Seudun kasvu pyritään koh dentamaan rakennemallin mukaisesti voimakkaimmin ydinkaupunkialueelle. Ydinkaupunkialueen ulkopuolella kasvu kohdistetaan pääasiassa rakenne mallissa määriteltäviin taajamiin. Tavoitteena on eheä, kustannustehokas ja toimiva yhdyskuntarakenne.

Kaupunkiseudun asuntotarjontaa monipuolistetaan siten, että erilaisten hallin tamuotojen ja talotyyppien tarjonta on riittävää eri puolilla kaupunkiseutua. Monipuolisuus huomioidaan sekä uusilla asuinalueilla että vanhoja asuinalueita täydennettäessä. Seudullisena tavoitteena hallintamuotojen osalta on, että vuoteen 2025 mennessä uusista asunnoista 62 % on vapaarahoitteisia omistusasuntoja, 15 % arava- ja korkotukivuokra-asuntoja, 21 % muita vuokra-asuntoja ja 2 % asumisoikeusasuntoja.

Talotyyppien osalta tavoitteena on kasvattaa erityisesti kerrostalotuotannon määrää ydin-kaupunkialueella rakennemallin tavoitteiden toteuttamisen mahdollistamiseksi. Seudun uusista asunnoista 64 % on kerrostaloasuntoja, 16 % rivi- tai ketjutaloasuntoja sekä 20 % omakotiasuntoja. Raision uusista asunnoista ohjelman mukaan 60 % on kerrostaloasuntoja, 15 % rivi- tai ketjutaloasuntoja sekä 25 % omakotiasuntoja.

Erityisryhmien asumisen tulee olla koko seudun kuntien vastuulla.

Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelman vuosille 2018–2021 periaatteet ja tavoitteet noudattavat Raision omaa asunto-ohjelmaa ja maapoliittista ohjelmaa.

Asian käsittelylle on saatu lisäaikaa 7.9.2018 saakka.

Oheismateriaali 3 Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma 2018-2021.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma 2018–2021 hyväksytään liitteen mukaisena ohjeellisenä noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus

27.08.2018

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

kaupunkiymparistotoimiala@turku.fi

Asianro 55/02.02.02/2018

§ 290**Talousarvion toteutuminen kesäkuu 2018**

Talousjohtaja Anna-Kristiina Järvi 23.8.2018:

Koko kaupunki

Laskennallinen toteuma kesäkuun lopussa on 50,0 %.

Kaupungin toimintatuotot ovat 20,1 miljoonaa euroa (vähennystä viime vuoteen 3,3 %) ja ovat talousarviosta 49,4 %.

Toimintakulut ovat -83,5 miljoonaa euroa (kasvua viime vuoteen 3,5 %) ja ovat talousarviosta 50,3 %. Henkilöstökustannusten toteumaan vaikuttaa kertaeränä kesäkuussa maksettavat lomarahat.

Toimintakate on -63,4 miljoonaa euroa (kasvua viime vuoteen 5,8 %), toteuma-prosentti on 50,7 %.

Vuosikate on 3,3 miljoonaa euroa (viime vuonna 6,0 miljoonaa euroa) ja tilikauden tulos -0,1 miljoonaa euroa (viime vuonna 2,6 miljoonaa euroa). Tulos on viime vuoden samaan ajankohtaan verrattuna 2,6 miljoonaa euroa heikompi.

Verotulojen toteutuminen 31.8.2018 ja ennuste

Kuntaliitto on päivittänyt elokuussa kuntien veroennustekehikkoa. Ennusteen mukaan koko vuoden tilitysarvio viime vuoteen verrattuna on 0,3 %. Kunnallisverotilitykset vähenisivät -0,2 %, yhteisöverojen kasvu 2,7 % ja kiinteistöverojen kasvu 3,2 %. Talousarviota laadittaessa vuodelle 2018 verotilitysten kasvuksi arvioitiin 0,4 %, joten arvio on lähes talousarvion mukainen koko maan osalta.

Kuntaliiton ennusteiden mukaan Raision kunnallisverotilitykset vuonna 2018 kasvaisivat 0,5 %, yhteisöverot vähenisivät 1,7 % ja kiinteistöverojen vähennys olisi 1,0 % viime vuoteen verrattuna.

Raision osalta 0,5 %:n kunnan tuloverojen kasvu tarkoittaisi 86,4 miljoonan euron verotilityksiä vuonna 2018. Talousarvion mukainen ennuste on 86,4 miljoonaa euroa, joten toteuma olisi kunnallisverojen osalta talousarvion mukainen.

Yhteisöverojen toteuma elokuun lopussa on edellisvuotta 6,1 %:a pienempi. Yhteisöverojen tilitysten odotetaan jäävän viime vuotta alhaisemmaksi johtuen siitä, että viime vuonna tilityksiä paransi yli 200 miljoonan euron kertaerä. Raision yhteisöverojen ennakoidaan toteutuvan 5,8 miljoonan euron suuruisena. Talousarvion mukainen ennuste on 5,9 eli alitusta olisi noin 0,1 miljoonaa euroa.

Kiinteistöverot tilitetään kunnille pääosin syys- ja lokakuussa. Kiinteistöverotuottojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti eli noin 7,7 miljoonaa euroa.

Kuntaliiton elokuun verotuloennuste Raision osalta on kokonaisuutena 99,8 miljoonaa euroa ja talousarviossa on arvioitu verotuloennusteeksi 100,0 eli elokuun ennusteen mukaan talousarvion verotulotavoite ollaan alittamassa 0,2 miljoonalla eurolla.

Kuntaliiton kuluvan vuoden kunnallisveron kertymäennuste laskee koko maassa merkittävästi verrattuna huhtikuun veroennusteeseen. Kunnallisveron tilityksen laskuun on vaikuttanut arvioitua suurempi veronpalautusten määrä, ennakoitua pienempi maksuunpantava kunnallisverojen määrä ja tästä johtuva kuntien jako-osuusoikaisu vuosille 2017 ja 2018.

Raision kaupungin verotulot ovat tämän hetkisen arvion mukaan toteutumassa lähes talousarvion mukaisesti huolimatta vähentyneistä kunnallisverokertymistä.

Valtionosuudet

Vuoden 2018 päätöksen mukaan valtionosuudet tulevat toteutumaan noin 27,0 miljoonan euron suuruisena eli 0,2 miljoonaa euroa suurempina kuin talousarviossa.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon toimintatuotot ovat kasvaneet 2,3 % viime vuoteen verrattuna ja ovat talousarviosta 51,5 %. Maanmyyntituottoja on kertynyt 0,5 miljoonaa euroa. Tavoite koko vuodelle on 1,0 miljoonaa euroa.

Konsernihallinnon toimintakulut ovat vähentyneet 6,6 % (0,2 miljoonaa euroa) viime vuoteen verrattuna ja alittavat talousarvion.

Sosiaali- ja terveys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot ovat 12,5 miljoonaa euroa (vähennystä viime vuoteen verrattuna 0,2 miljoonaa euroa) ja ovat talousarviosta 45,3 %. Toimintatuottojen arvioidaan jäävän talousarviosta.

Toimintakulut ovat kasvaneet 3,7 % (1,8 miljoonaa euroa) viime vuoteen verrattuna ja ovat talousarviosta 50,3 %. Sosiaali- ja terveyspalveluiden lautakunnan alaisuudessa toimii Lape-hanke. Hankkeen kustannukset laskutetaan puolivuotta jälkikäteen. Hankkeen kustannukset selittävät osaltaan 0,5 miljoonaa euroa kustannusten noususta verrattuna viime vuoteen.

Sivistyskeskus (sis.vapaa-aika)

Toimintatuotot ovat vähentyneet 13,8 % viime vuoteen verrattuna ja ovat 54,7 % talousarviosta. Sivistyslautakunnan hankerahat ovat vähentyneet viime vuosien aikana, jotka vaikuttavat toimintatuottojen vähenemiseen.

Sivistyslautakunnan toimintakulut ovat kasvaneet 3,7 % (0,6 miljoonaa euroa) viime vuoteen verrattuna ja ovat 51,1 % talousarviosta.

Vapaa-aikalautakunnan toimintakulut ovat vähentyneet 5,5 % ja ovat talousarviosta 49,8 %. Tuloja on kertynyt viime vuotta noin 0,2 miljoonaa euroa vähemmän ja ovat talousarviosta 49,1 %. Ulpuksen pääsymaksutulosten arvioitua pienemmästä kertymisestä johtuen toimintatulojen arvioidaan jäävän 0,2 miljoonaa euroa talousarviosta.

Iltapäivätoiminta siirtyi vapaa-aikalautakunnan talousarviosta sivistyslautakunnan talousarvioon vuoden 2017 syksyllä, kun toiminta siirtyi kaupungille. Muutoksella on vaikutuksia edellisten vuoden vertailtaviin lukuihin lautakuntien välillä. Muutoksen nettovaikutus sivistyslautakunnan talousarvioon on noin 260 000 euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Tekninen keskus (sis. ympäristö)

Ympäristölautakunnan toimintatuotot ovat kasvaneet 19,5 % eli lähes 0,1 miljoonaa euroa. Kulut ovat lähes viime vuoden tasolla ja lautakunta alittaa kesäkuun lopun tilanteen mukaan talousarvion.

Teknisen lautakunnan toimintatuotot ovat vähentyneet 5,2 % viime vuoteen verrattuna ja ovat 63,0 % talousarviosta. Toimintatulojen arvioidaan toteutuvan loppuvuonna talousarvion mukaisesti.

Toimintakulut ovat kasvaneet 6,5 % (0,7 miljoonaa euroa) viime vuoteen verrattuna ja ovat 50,3 % talousarviosta. Toimintakuluissa suurimmat kustannuspaineet ovat aineissa ja tarvikkeissa, erityisesti elintarvike-, sähkö ja lämmityskustannuksissa.

Investoinnit (myynnit)

Investoinneista on toteutunut 26,8 % eli 3,3 miljoonaa euroa.

Sairaanhoitopiiri

Sairaanhoitopiiri julkaisee kuukausittain jäsenkuntalaskutuksen poikkeamat tasaerälaskutuksesta-kaavion. Heinäkuun kaavion mukaan sairaanhoitopiirin laskutus poikkeaa Raision osalta -6,0 %, Ruskon osalta poikkeama on 4,6 %. Tasaerälaskutus on alitettu ja tämän hetkisen tilanteen mukaan näyttää siltä, että talousarviossa pysytään.

Ennuste

Alkuperäinen talousarvio on laadittu -3,9 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Valtuusto on tehnyt alkuvuoden aikana talousarvioon muutoksia, joiden vaikutuksesta vuositulo on 4,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Lautakuntien käyttötalouden toteutuneet menot alittavat talousarvion heinäkuussa 1,0 miljoonalla eurolla.

Lautakuntien tulot alittavat talousarvion 1,3 miljoonalla eurolla, josta johtuen heinäkuun lopun tilanteen mukaan kaupungin nettokustannukset ovat 0,3 miljoonaa euroa yli talousarvion.

Viime vuoden samaan ajankohtaan verrattuna nettokustannukset ovat 3,4 miljoonaa euroa suuremmat.

Arvion mukaan rahoitustuotot- ja kustannukset toteutuvat talousarviota paremmin noin 0,3 miljoonaa euroa ja valtionosuudet noin 0,2 miljoonaa euroa.

Loppuvuoden osalta tekninen lautakunta arvioi, että toimintatuloissa pysytään talousarviossa, mutta kustannusten osalta talousarvion ylitystä tulisi 0,2 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta arvio tämän hetkisten tietojen perusteella on, että lautakunta kokonaisuutena pysyy talousarviossa.

Sivistyslautakunta arvioi pysyvän talousarviossa tulojen osalta, mutta menot ylittyisivät noin 0,3 miljoonaa euroa. Vapaa-aikalautakunnan tulot tulevat ennusteen mukaan jäämään noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviosta, mutta menojen osalta pystytään talousarviossa.

Virka- ja työehtosopimuksen mukaiset korotukset 1.5.2018 alkaen nostavat henkilöstökuluja loppuvuonna. Tämän lisäksi tammikuussa 2019 maksuun tulevat kertaerä tulee kirjata vuoden 2018 tilinpäätökseen. Kertaerän vaikutus on Raision kaupungille noin 0,5 miljoonaa euroa.

Tämän hetkisten tietojen perusteella kaupunki kokonaisuutena pysyy muute- tussa talousarviossa. Tämä kuitenkin edellyttää, ettei loppuvuoden aikana ilmene yllättäviä menolisäyksiä tai tulonmenetyksiä. Kilpailukyky sopimukseen liittyen lomarahojen kirjaamisen menettely kuluvalle vuodelle voi lisätä kustan- nuksia.

Henkilöstö

Talousarvion, henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien toteutumisesta laadi- taan raportit lautakunnittain maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta. Raportit tuodaan valtuuston tietoon.

Liitteenä ovat koko kaupungin tuloslaskelma keskuksittain kesäkuun lopussa ja henkilöstön lukumäärät 30.6.2018.

Oheismateriaali	4	totve062018
	5	Henkilöstö 30 6 2018
	6	Lautakuntien käsittelyt_talousarvion toteutuminen 6 2018

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää merkitä asian tiedokseen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

§ 291**Nuorisovaltuuston jäsenen ja varajäsenen nimeäminen**

Kaupunginsihteeri Sari Vahtera 22.8.2018:

Kaupunginhallitus asetti 12.2.2018 § 58 nuorisovaltuuston sekä nimesi jäsenet ja varajäsenet vuodelle 2018.

Nuorisovaltuusto on todennut 22.5.2018 kokouksessaan (asia 4), että Raision koulujen ulkopuoliseksi jäseneksi valittu Katariina Räikkönen on pyytänyt eroa 1.9.2018 alkaen. Nuorisovaltuusto esittää Mio-Ossian Ojasen nimeämistä Katariina Räikkösen tilalle. Ojasen varajäseneksi on esitetty Oona Roppolaa.

Tämän lisäksi nuorisovaltuuston varajäsen Tiitus Teinilä on pyytänyt eroa 7.5.2018 alkaen. Nuorisovaltuusto esittää Vaisaaren koulun oppilaskunnan hallituksen esityksestä Tiitus Teinilän tilalle Heikki Laaksoa.

Nuorisovaltuuston toimintasäännön kohdan 3.7 mukaan mikäli nuorisovaltuuston jäsen tai varajäsen eroaa tehtävästään kesken toimikautensa, oppilas- tai opiskelijakunta nimeää uuden jäsenen eronneen tilalle ja kaupunginhallitus valitsee uuden jäsenen siten, että nuorisovaltuuston paikkajako toteutuu toimintasäännössä määrätyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen 30.10.2017 § 358 hyväksymää nuorisovaltuuston toimintasääntöä on syytä tarkentaa siten, että myös säännössä mainittujen oppilaitosten ulkopuolelta nimettävälle jäsenelle nimetään varajäsen.

Oheismateriaali 7 Nuorisovaltuusto ptk 22.5.2018

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää

- 1) täydentää nuorisovaltuuston toimintasääntöä siten, että myös oppilaitosten ulkopuoliselle jäsenelle nimetään varajäsen
- 2) nimetä nuorisovaltuustoon Katariina Räikkösen tilalle 1.9.2018 alkaen oppilaitosten ulkopuolelta nimettäväksi jäseneksi Mio-Ossian Ojasen ja hänelle varajäseneksi Oona Roppolan jäljellä olevaksi toimikaudeksi
- 3) nimetä varajäsen Tiitus Teinilän tilalle Jonne Laurilan varajäseneksi Heikki Laakson jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Yhteisöpedagogi Paula Mäkelä
Katariina Räikkönen
Tiitus Teinilä
Nimetyt

Asianro 54/00.00.01/2018

§ 292**Raision-Naantalin Fountain House ry / edustajat**

Kaupunginhallitus on 26.6.2017 § 246 valinnut Raision-Naantalin Fountain House ry:n vuosikokousedustajaksi Kordnejad Ebrahimin ja hänelle varahenkilöksi Tuula Suomen.

Lisäksi kaupunginhallitus nimesi yhdistyksen hallitukseen seuraavat kaksi edustajaa ja heille varahenkilöt:

Teuvo Helenius, varahenkilöksi Sampsa Suominen-Suvisaari
Minna Antila, varahenkilöksi Nina Sacher

Hallintosäännön 65 §:n mukaan kaupunginhallitus nimeää edustajat yhtiökoukusiin tai vastaaviin kokouksiin. Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää toimivaltansa tämän kohdan osalta muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Hallintosäännön 107 § 21. kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on nimetä ehdokkaat ja kaupungin edustajat yhteisöjen hallintoelimiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää nimetä Fountain House ry:n hallitukseen jäljellä olevaksi kaudeksi Teuvo Heleniuksen tilalle uuden jäsenen.

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginjohtajan nimeämään Fountain House ry:n vuosikokoukseen virkamiesedustajan.

Päätös

Veijo Mikola ehdotti, että Fountain House ry:n hallitukseen nimetään Janne Mäki-Impulla.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti nimetä Fountain House ry:n hallitukseen jäljellä olevaksi kaudeksi Teuvo Heleniuksen tilalle Janne Mäki-Impullan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti oikeuttaa kaupunginjohtajan nimeämään Fountain House ry:n vuosikokoukseen virkamiesedustajan.

Tiedoksi

Fountain House ry
Nimetyt
Teuvo Helenius

Asianro 769/00.04.00/2018

§ 293

Lausunto Turvallisuutta kaikkialla - paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset -asiakirjaluonnoksesta

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen:

Turvallisuussuunnittelun kansallisten linjausten tarkoituksena on ohjata ja tukea kuntien, seutukuntien ja maakuntien alueella tehtävää turvallisuussuunnittelua. Linjaukset perustuvat valtioneuvoston periaatepäätökseen sisäisen turvallisuuden strategiasta (5.10.2017) ja ne toteuttavat strategian toimenpidekokonaisuutta 7 (Maakunnat ja kunnat).

Turvallisuussuunnittelu ei ole lakisääteistä toimintaa ja turvallisuussuunnittelun tilanne vaihtelee osin sen vuoksi voimakkaasti eri kuntien ja alueiden välillä Suomessa. Koska turvallisuussuunnittelu ei ole lakisääteistä toimintaa, nämä linjaukset eivät ole kuntia tai maakuntia velvoittavia vaan niiden tarkoitus on toimia ohjeena ja tukena paikallis- ja aluetason toiminnalle.

Sisäministeriö pyytää lausuntoa oheismateriaalina olevasta ”Turvallisuutta kaikkialla – paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset” asiakirjaluonnoksesta 31.8.2018 mennessä.

Lausunto:

Asiakirja antaa lähtökohtia kuntien varautumisen suunnittelulle. Asiakirjasta jää kuitenkin hieman epäselväksi, millaisiin asioihin tulisi olla varautumassa. Toimenpidekorteissa esitetyt asiakokonaisuudet tähtäävät ennaltaehkäisevien toimien lisäämiseen (Nuorten rikollisuuden vähentäminen, Kaatumistapaturmien ehkäisy, Lähisuhdeväkivallan ja lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentäminen, Hyvien väestösuhteiden edistäminen). Ennaltaehkäisevät toimet osana kokonaisturvallisuutta ovat hyvä ja tarpeellinen näkökulma varautumissuunnittelussa ja kokonaisturvallisuuden parantamisessa. Kuntien on kuitenkin ensisijaisesti varauduttava omien toimintojensa eli peruspalveluiden ylläpitoon myös häiriötilanteiden aikana. Erilaiset ennaltaehkäisevät toimet ovat monelta osin talousarviokysymyksiä ja valtio edistäisi niiden toteutumista parhaiten osoittamalla näihin tarkoituksiin kunnille resursseja.

Toimenpidekorttien turvallisuutta lisäävistä asioista puuttuu infrastruktuurin kunto. Erityisesti vesijohtoverkostojen parempi kunto parantaa turvallisuutta monestakin näkökulmasta, mutta sama koskee myös muuta infrastruktuuria, kuten sähköverkot, kaukolämpöverkot, sillat ja tieverkosto.

Muutamit asiakirjassa kuvatut asiat liikkuvat ylätasolla ja muutamit taas hyvin konkreettisella tasolla (ohjausryhmän perustaminen, sihteeristön perustaminen, turvallisuuskoordinaattori). On huomioitava, että Suomi koostuu maana hyvin erilaisista hallinnollisista kokonaisuuksista. Joillakin alueilla yhteiskunnan turvallisuuden ja palvelujen saamisen kannalta kriittinen toiminta on julkisten toimijoiden välistä yhteistoimintaa ja joissakin yhtiöihin ja muihin

erilaisiin hallinnollisiin kokonaisuuksiin pirstaloitunutta toimintaa. Useimmissa tapauksissa toiminta on nimenomaisesti pirstaloitunut monen eri toimijan kesken. Esimerkiksi Raision-Naantalin alueella elokuussa 2018 tapahtuneessa vesihäiriötilanteessa toimijoita oli yhteensä seitsemän, joilla kaikilla oli osavastuu tapahtumien hoitamisesta. Jos häiriötilanne olisi tapahtunut kaukolämmönjakelussa, toimijoita olisi jälleen ollut useita, mutta ne olisivat olleet eri tahoja. Kunkin toimijan ja toiminnallisen kokonaisuuden on löydettävä oma tapansa hoitaa ja johtaa mahdolliset häiriötilanteet. Varautumista tukevassa asiakirjassa tulisi enemmänkin edellyttää tämän asian huomioimista ja kullekin toimijalle tarkoituksen mallien muodostamista kuin edellyttää jonkin tietyn mallin käyttöönottoa. Ohjeellisia malleja voisi olla useampikin kuin yksi. Mikäli kuitenkin rajataan ohjausryhmän keskittyminen toimenpidekorteissa esitettyihin asioihin, on ohjausryhmä-tyyppinen enemmänkin hyvinvoinnin edistämistä koordinoivilla tahoilla kuin turvallisuudesta vastaavilla tahoilla.

Kokonaisuutena asiakirjaa voidaan pitää myönteisenä askeleena kohti parempaa kokonaisturvallisuutta.

- Oheismateriaali
- 8 Lausuntopyyntö_Turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset
 - 9 Turvallisuutta kaikkialla_ paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon oheismateriaalina olevasta asiakirjasta.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

kirjaamo@intermin.fi, sisainenturvallisuus@intermin.fi

Asianro 752/00.04.00/2018

§ 294**Lausunto ylioppilastutkintoa koskevan lainsäädännön uudistamiseen****Päätöshistoria**

Sivistyslautakunta 22.8.2018 § 103

”Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus 21.8.2018:

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa 21.6.2018 päiväystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ylioppilastutkinnosta ja lukiolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki ylioppilastutkinnosta. Laki ja sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus korvaisivat voimassa olevan ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja ylioppilastutkinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (672/2005 ja 915/2005).

Esitys on osa pääministeri Juha Sipilän hallituksen toimintasuunnitelman mukaista lukiokoulutuksen uudistamista. Eduskunta hyväksyi uuden lukiolain 21.6.2018 (HE 41/2018 vp). Ehdotetulla lailla ylioppilastutkinnosta on tarkoitus tukea lukiouudistukselle ja uudelle lukiolaille asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Esityksen valmistelussa on huomioitu ylioppilastutkinnon keskeisiä kehittämistarpeita selvittäneen Gaudeamus igitur -työryhmän ehdotukset sekä englanninkielisen ylioppilastutkinnon järjestämisen toteuttamista koskevan selvityksen tulokset.

Lisäksi uudessa lukiolaissa ehdotetaan korjattavan viittaukset kumottavaksi ehdotettuun ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettuun lakiin.

Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.8.2019.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää toimittamaan lausunnot esitysluonnoksesta viimeistään 3.9.2018.

Linkki lausuntopyyntöön: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=9e6e52a6-ea67-4cd7-882a-aa807214bbc1&respondentId=ef4142c3-6204-45c2-9c52-3eaed626e692>

Raision lukion lausunto:

Esitetty säädöskokonaisuus lisää joustavuutta tutkinnon suorittamiseen ja pidämme tätä hyvänä kehityssuuntana. Esityksen mukainen muutos hylätyn ylioppilastutkinnon yhteydessä suoritettujen hyväksytyjen kokeiden sisällyttämisestä aloitettavaan uuteen tutkintoon on loistava. Rajoittamaton ylioppilaskokeiden uusimismahdollisuus on kuitenkin ongelma tilojen mitoituksen ja kustannusten nousun näkökulmasta. Ehdotamme, että uusimiskertojen määrille asetetaan nykyistä korkeammat ylärajat.

Päätösehdotus

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Sivistyslautakunta päättää

lähettää Raision lukion lausunnon kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää todeta lausuntonaan, että se yhtyy Raision lukion lausuntoon asiassa.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

Asianro 753/00.04.00/2018

§ 295**Lausunto lukiouudistukseen liittyvistä asetuksista****Päätöshistoria**

Sivistyslautakunta 22.8.2018 § 104

”Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus 21.8.2018:

Eduskunta on 21.6.2018 hyväksynyt uuden lukiolain, jolla kumotaan voimassa oleva lukiolaki ja -asetus (HE 41/2018 vp). Ehdotetussa valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta säädettäisiin koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, koulutuksen järjestämisluvan hakemisesta, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä, erityisen koulutustehtävän myöntämisedellytyksistä ja valtakunnallisen kehittämistehtävän sisällöstä, opintojen mitoituksesta ja rakenteesta, kielten ja äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen opetuksesta, rangaistuslaitoksessa järjestettävästä opetuksesta sekä arvosaana-asteikoista. Oppimääriin kuuluvista opinnoista säädettäisiin ehdotetun asetuksen liitteissä. Mainituista asioista säädettäisiin yhdellä valtioneuvoston asetuksella nykyisten erillisen lukioasetuksen ja tuntijakoasetuksen sijasta.

Uuteen lukiolakiin sisältyy säännös opiskelijan oikeudesta erityisopetukseen ja muuhun oppimisen tukeen. Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettuun asetukseen (986/1998) ehdotetaan lisättäväksi säännökset lukion erityisopettajan kelpoisuudesta ja tehtäväksi muita teknisluonteisia muutoksia.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (1766/2009) ehdotetaan tehtäväksi opintopistemitoitukseen siirtymiseen liittyvät muutokset.

Muihin lukiokoulutusta koskeviin asetuksiin tehtäisiin lisäksi uudesta lukiolaista johtuvia teknisiä muutoksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää toimittamaan lausunnot asetusluonnoksista viimeistään 3.9.2018.

Linkki lausuntopyyntöön: <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposald=650af20b-3bad-4a1e-b7ef-597003e920b9&respondentid=f1d7f6fc-4251-4725-a364-b0d6f9c02d02>

Raision lukion lausunto:

Kannatamme pääosin asetusten uudistuksia ja suhtaudumme esitykseen myönteisesti. Opiskelijoiden vapaus suorittaa valinnaiset opinnot kahden

opintopisteen laajuisina rajoittaa kuitenkin tarpeettomasti koulutuksen järjestäjän mahdollisuuksia tehdä tarkoituksenmukaisia opintokokonaisuusratkaisuja. Ehdotamme kuvatun kaltaista valinnanvapautta toteutettavaksi opiskelijan itsenäisinä suorituksina.

Päätösehdotus

Sivistysjohtaja Juha-Pekka Lehmus

Sivistyslautakunta päättää

lähettää Raision lukion lausunnon kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.”

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää todeta lausuntonaan, että se yhtyy Raision lukion lausuntoon asiassa.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

Asianro 755/00.04.00/2018

§ 296

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä eräiden lakien muuttamiseksi

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa elintarvikelakiluonnoksesta. Oheisen linkin kautta avautuvan lausuntopyyntöön liitteenä olevat asetukset ovat alustavia luonnoksia eikä niistä pyydetä lausuntoa.

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=bd39bdfa-024d-43f8-be76-54eb4cebeca6&respondentId=fdba8b3b-5baa-474a-8fd2-68db398d700d>

Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi elintarvikelaki, joka korvaisi voimassa olevan elintarvikelain. Esityksessä on kyse kokonaisuudistuksesta, jolla uudistetaan myös lain nojalla annettavat keskeiset alemman asteiset säädökset.

Laila säädettäisiin elintarvikkeita koskevista yleisistä vaatimuksista sekä niiden valvonnan järjestämisestä. Lakia sovellettaisiin lähtökohtaisesti kaikkiin elintarvikkeisiin, elintarviketuotantoon käytettäviin eläimiin ja elintarvikekontaktimateriaaleihin, elintarvike- ja kontaktimateriaalitoimintaan, elintarvike- ja kontaktimateriaalialan toimijoihin sekä elintarvikevalvontaan kaikissa elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

Voimassa olevaan elintarvikkeita ja niiden valvontaa koskevaan sääntelyyn ei tulisi merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Esityksen tavoitteena on keventää lainsäädännöstä toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa kuitenkin vaarantamatta elintarviketurvallisuutta. Esityksellä pyritään myös parantamaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta. Samalla lakia päivitetään vastaamaan EU-lainsäädännön nykytilaa.

Lain valvontaviranomaisten tehtävät vastaisivat pääosin voimassa olevan lainsäädännön mukaisia tehtäviä. Kuntien ja aluehallintoviranomaisten tehtävät siirtyisivät kuitenkin maakuntien tehtäväksi, siten kuin maakuntaudistuksen yhteydessä on säädetty. Maa- ja metsätalousministeriö suunnittelisi ja ohjaisi elintarvikemääräysten täytäntöönpanoa. Ruokavirasto suunnittelisi, ohjaisi, kehittäisi ja suorittaisi valtakunnallisesti elintarvikevalvontaa. Uutena tehtävänä Ruokavirastolle esitetään vientiin liittyviä tehtäviä. Maakunnat huolehtisivat elintarvikevalvonnasta toimialueellaan. Valtion lupa- ja valvontavirasto suunnittelisi, ohjaisi ja suorittaisi alkoholilain piirissä olevaa valvontaa ja

ohjaisi maakuntia alkoholimyymälöiden valvonnassa. Valvontaa esitetään muutettavaksi vastaamaan paremmin nykyistä toimintaympäristöä kohdentamalla sitä elintarvikehuoneistoista elintarviketoimintaan ja liittämällä lihantarkastus kiinteämmin osaksi muuta elintarvikevalvontaa. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden erillinen ensisaapumispaikkavalvonta esitetään nykyisessä muodossa lakkautettavaksi ja siirrettäväksi osaksi maakuntien tekemää muuta elintarvikevalvontaa.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuutta esitetään uudistettavaksi sekä elintarvikelain että terveydensuojelulain osalta. Voimassa oleva suoriteperusteinen maksu muutettaisiin vuosimaksuksi. Uudella järjestelmällä pyritään parantamaan maksujen kustannusvastaavuutta ja samalla kohdentamaan valvontaa riskiperusteisesti.

Torjunta-ainejäämien enimmäismäärien asettamista edeltävä riskinarviointitehtävä esitetään siirrettäväksi Elintarviketurvallisuusvirastosta Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon. Torjunta-aineiden ja niiden jäämien riskinarviointitehtävien keskittäminen yhteen virastoon helpottaisi asiantuntijayhteistyötä ja helpottaisi asiointia lupakysymyksissä. Samalla kasvinsuojeluaineista annettua lakia esitetään muutettavaksi vastaavasti.

Lakiin esitetään lisättäviksi toimijan luotettavuutta koskeva säännös. Samalla Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia muutettaisiin vastaavasti.

Lait on tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 31.8.2018 saakka.

Terveysvalvonnan näkemys (terveystarkastaja Kirsi Puola ja ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila):

Lain valvontaviranomaisten tehtävät vastaisivat pääosin voimassa olevan lainsäädännön mukaisia tehtäviä. Kuntien ja aluehallintoviranomaisten tehtävät siirtyisivät kuitenkin maakuntien tehtäväksi, siten kuin maakuntauudistuksen yhteydessä on säädetty. Ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuutta esitetään uudistettavaksi sekä elintarvikelain että terveydensuojelulain osalta. Voimassa oleva suoriteperusteinen maksu muutettaisiin vuosimaksuksi. Uudella järjestelmällä pyritään parantamaan maksujen kustannusvastaavuutta ja samalla kohdentamaan valvontaa riskiperusteisesti.

Terveysvalvonnalla ei ole huomautettavaa lakiluonnosten sisällöstä.

Elintarvikelain muutoksesta lausuntopyyntöissä oli esitetty seitsemän kysymystä. Terveysvalvonta kommentoi seuraavasti luonnoksia:

1. Mitä mieltä olet valvontamaksuja kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Uudella järjestelmällä pyritään parantamaan maksujen kustannusvastavuutta ja samalla kohdentamaan valvontaa riskiperusteisesti. Valvonnan muuttaminen vuosimaksulliseksi ja valtakunnallisen maksutaksan käyttöönotto tasapuolistaa toimijoiden kohtelua valtakunnallisesti. Tavoitteena on, että maksullisuus kattaisi suunnitelmallisen valvonnan tarkastusten ja ilmoitusten käsittelyn lisäksi myös muut valvontatoimet.

2. Mitä mieltä olet mahdollisuudesta ottaa huomioon toimijan luotettavuus, kun elintarvikevalvontaa suunnitellaan ja toteutetaan?

Tehtävä on elintarvikevalvonnalle uusi. Muutoksen myötä elintarvikevalvontaviranomaisen tulee arvioida myös yrityksen taloudellista luotettavuutta ja julkisoikeudellisten velvoitteiden hoitamista, kun nykyisellään tehtävänä on arvioida elintarviketurvallisuutta ja että elintarvikkeiden osalta kuluttajaa ei johdeta harhaan. Luotettavuuden selvittäminen olisi kuitenkin harkinnanvaraista. Tämä muutos vaatii valvontahenkilöstön lisäkoulutusta.

3. Mitä mieltä olet lihantarkastuksen kehittämisestä ehdotetulla tavalla; mikä on mielestäsi paras viranomaistaho huolehtimaan lihantarkastuksesta teurastamoissa ja leikkaamoissa?

Esityksessä ehdotetaan, että maakunta huolehtisi elintarvikevalvonnasta teurastamoiden yhteydessä olevissa muissa elintarvikehuoneistoissa kuin leikkaamoissa. Nykyisin se on ollut Eviran tehtävä. Raisiossa ei ole teurastamoita eikä leikkaamoita.

4. Mitä mieltä olet toisesta EU-jäsenvaltiosta tulevien eläinperäisten elintarvikkeiden ensisaapumisvalvonnan kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Lakiehdotuksen mukaan toisesta EU-jäsenvaltiosta tulevia eläinperäisiä elintarvikkeita valvottaisiin osana maakuntien tekemää riskiperusteista elintarvikevalvontaa. Valvonnan siirtäminen maakunnille on tarkoituksenmukaista, käytännössä monet kunnat ovat jo hoitaneet valvonnan Eviran kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti.

5. Mitä mieltä olet hallinnollisten pakkokeinojen kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Ehdotuksen mukaan laissa säädettäisiin, että muiden jo olemassa olevassa laissa säädettyjen syiden lisäksi elintarvikehuoneiston hyväksymisen voisi peruuttaa, jos toimija ei olisi enää laissa säädetyllä tavalla luotettava. Tämä on hyvä lisä säädökseen, sillä syy toimijan luotettavuudesta antaa enemmän työkaluja poistaa epäluotettavilta toimijoilta hyväksyntä.

6. Jos oikeusministeriö arvioi rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamusmaksun (hallinnollinen sakko) mahdolliseksi, pitäisikö sellainen ottaa käyttöön elintarvikevalvonnassa?

Kokemuksen perusteella osa elintarvikealan toimijoista ei reagoi riittävällä tavalla elintarvikevalvonnan viranhaltijan antamiin kehotuksiin tai lievempiin hallinnollisiin pakkokeinoihin, joista on säädetty elintarvikelaissa. Sakkorangaistuksen käyttömahdollisuus tällaisissa tapauksissa todennäköisesti kannustaisi paremmin toimijoita noudattamaan elintarvikelainsäädäntöä ilman, että viranomaisten tarvitsisi edes ryhtyä pakko-keinoprosesseihin. Hallinnollisen sakon käyttömahdollisuus olisi myönteinen uudistus.

7. Lausunnot muista aiheista

-

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen:

Terveysvalvonta ei ole ottanut kantaa valvontamaksujen mahdollisesti aiheuttamiin muutoksiin suhteessa nykyisiin taksoihin. Joidenkin kaupunkien lausunnoissa on arvioitu, että maksut voivat moninkertaistua nykyisestä. Tämä koskee sekä yritysten maksamia valvontamaksuja että kaupungin maksamia valvontamaksuja maakunnille. Sinänsä maksujärjestelmän muutosta pidetään selkiyttävänä. Lain valmistelijan tulisi kuitenkin tehdä yritysvaikutusten arviointi osana lakivalmistelua sekä lisäksi arvioida kunnille mahdollisesti tulevat kustannukset, jotka valtion tulee kompensoida valtionosuuksina. Lakimuutos ei saisi johtaa rahoitusvastuun siirtymiseen kuntien harteille, mikäli maakuntauudistus toteutuu esitettyssä muodossaan.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää todeta lausuntonaan seuraavaa:

On arvioitu, että valvontataksakäytäntöjen uudistus saattaa aiheuttaa merkittäviäkin muutoksia vuosittaisiin valvontamaksuihin niin yrityksissä kuin kunnissa. Sinänsä maksujärjestelmän muutosta pidetään selkiyttävänä. Lain valmistelijan tulisi kuitenkin tehdä yritysvaikutusten arviointi osana lakivalmistelua sekä lisäksi arvioida kunnille mahdollisesti tulevat kustannukset, jotka valtion tulee kompensoida valtionosuuksina. Lakimuutos ei saisi johtaa rahoitusvastuun siirtymiseen kuntien harteille, mikäli maakuntauudistus toteutuu esitettyssä muodossaan.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Esittelijä teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen:

Kaupunginhallitus päättää yllä mainittujen vastausten lisäksi todeta lausuntonaan seuraavaa:

On arvioitu, että valvontataksakäytäntöjen uudistus saattaa aiheuttaa merkittäviäkin muutoksia vuosittaisiin valvontamaksuihin niin yrityksissä kuin kunnissa. Sinänsä maksujärjestelmän muutosta pidetään selkiyttävänä. Lain valmistelijan tulisi kuitenkin tehdä yritysvaikutusten arviointi osana lakivalmistelua sekä lisäksi arvioida kunnille mahdollisesti tulevat kustannukset, jotka valtion tulee kompensoida valtionosuuksina. Lakimuutos ei saisi johtaa rahoitusvastuun siirtymiseen kuntien harteille, mikäli maakuntauudistus toteutuu esitetyssä muodossaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.

Tiedoksi

lausuntopalvelu.fi

Asianro 577/00.04.01/2018

§ 297**Lausunto sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta****Päätöshistoria**

Ympäristölautakunta 16.8.2018 § 52

”Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila 8.8.2018:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta pyytää Raision kaupungin ympäristön-suojeluviranomaisen lausuntoa siirtymisestä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimialueella Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalin, Nousiaisten, Paimion, Paraisten, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun kuntien ja kaupunkien alueilla. Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä.

Lausuntopyynnössä pyydetään arvioimaan erityisesti jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ympäristöön, vesiensuojeluun, ympäristöterveyteen ja viranomaistoimintaan.

Lausuntopyyntö koskee viemäriverkoston ulkopuolella asumisessa, vapaa-ajan asumisessa ja julkisissa toiminnoissa syntyneiden lietteiden kuljetusta. Lausuntopyyntö ei koske yritystoiminnassa syntyneen sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia.

Jätehuoltolautakunta ei käsittele sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia Kemönsaaren kunnassa, sillä siellä lietteen kuljetus on toiminut nykyisen lain mukaisesti kunnan järjestämänä 1.1.2013 lähtien.

Lietteen kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta jätehuoltomääräysten mukaan tapahtuvaan omatoimiseen lietteenkäsittelyyn maataloudessa tai hyvin pienten liettemäärien kompostointiin kiinteistöllä.

Lausuntopyyntö koskee jätehuoltolautakunnan jäsenkuntia, joissa lietteen kuljetus on järjestetty edelleen vuoden 1993 jätelain mukaisena ns. sopimusperusteisena kuljetuksena. Jätehuoltolautakunnan on tehtävä päätös kuljetusjärjestelmän muuttamisesta nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti joko kunnan järjestämään kuljetukseen (36 §) tai kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen (37 §).

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa vastuulleen kuuluvan jätteen keräyksen ja kuljetuksen kiinteistöiltä käsittelypaikkaan, hyväksyy jätemaksutaksassa jätemaksujen perusteet ja jätemaksut. Kunnan jätemaksut ovat julkisia ja julkisoikeudellisia. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ainoastaan kunta tai kunnan lukuun toimiva jätteenkuljettaja saa

kuljettaa järjestämisvastuulle kuuluvaa jätettä. Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kilpailuttaa kuljetusurakat keskitetysti ja kullakin urakka-alueella kuljetuksista vastaa kilpailutuksen kautta valikoitunut yksityinen kuljetusyrittäjä. Kunnan jätteenkuljetusten kilpailutuksessa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007).

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukaan lähtökohtainen järjestelmä kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksille, eikä siihen siirtyminen vaadi erityisiä perusteita.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistönhaltija järjestää itse kiinteistönsä jätteenkuljetukset sopimalla kiinteistön jäteastioiden tyhjentämisestä rekisteröidyn kuljetusyrittäjän kanssa. Kiinteistön haltijan maksama jätemaksu on yksityisoikeudellinen ja perustuu kiinteistönhaltijan ja jätteenkuljetusyrityksen väliseen sopimukseen. Kuljetusyrittäjä maksaa jätteestä kunnan jätetaksan mukaisen jätemaksun tuodessaan jätteen vastaanottoon. Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen alueella voi toimia samanaikaisesti useampia kuljetuspalveluita tarjoavia kuljetusyrittäjiä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vaatimuksiltaan tiukempi kuin tällä hetkellä voimassa oleva ns. sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Lainsäädännössä on kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettu erityisehtoja, joiden täyttymistä jätehuoltoviranomaisen olisi seurattava. Jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus on mahdollista jättää kiinteistönhaltijoiden järjestettäväksi, jos jätelaissa (37 §) mainitut ehdot täyttyvät:

1. Tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Ympäristönsuojelussa on tällä hetkellä hyvin vähän tietoa siitä, miten kiinteistöillä hoidetaan sako- ja umpikaivojen tyhjennyksiä, joten lainsäädännön tyhjennysvelvoitteiden arvioiminen on hankalaa. Säännölliseen valvontaan ei ole mahdollisuuksia. Terveydelle ja ympäristölle koituu todellisia riskejä, sillä lausuntoaineiston perusteella lietettä päätyy vuosittain huomattavia määriä muualle kuin jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon tai hygienisoituna peltolevitykseen. Lietteet aiheuttavat vesistöihin joutuessaan merkittävää rehevöitymistä. Jäteveden ja lietteen sisältämät bakteerit, virukset, lääkejäämät ja kemikaalit voivat aiheuttaa uimavesien, pohjaveden ja myös maaperän saastumisriskin. Jatkuva pienikin lietekuormitus voi paikallisesti pilata uimaveden ja aiheuttaa selvän terveysriskin.

Sako- ja umpikaivolietteiden jätehuollosta on koottu aineistoa osoitteeseen www.turku.fi/lietteenkuljetus.

Päätösehdotus

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Ympäristölautakunta antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetysti hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä

Päätös

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta toteaa, että sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmä tulee säilyttää nykyisenä kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Lisäksi ympäristölautakunta toteaa, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtävänä on pitää jätteenkuljetusrekisteriä ja valvoa kiinteistöjen lietteiden tyhjennystä.”

Terveysvalvontajaosto 21.8.2018 § 36

”Terveystarkastaja Kirsi Puola 9.7.2018:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta pyytää terveysvalvonnan lausuntoa siirtymisestä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimialueella Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalin, Nousiaisten, Paimion, Paraisen, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun kuntien ja kaupunkien alueilla. Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä.

Lausunnossa pyydetään arvioimaan erityisesti jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ympäristöön, vesiensuojeluun, ympäristöterveyteen ja viranomaistointaan.

Sako- ja umpikaivolietteiden jätehuollosta on koottu aineistoa osoitteeseen www.turku.fi/lietteenkuljetus

Lausuntopyyntö koskee viemäriverkoston ulkopuolella asumisessa, vapaa-ajan asumisessa ja julkisissa toiminnoissa syntyneiden lietteiden kuljetusta. Lausuntopyyntö ei koske yritystoiminnassa syntyneen sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia.

Lietteen kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta jätehuoltomääräysten mukaan tapahtuvaan omatoimiseen lietteenkäsittelyyn maataloudessa tai hyvin pienten lietemäärien kompostointiin kiinteistöllä.

Jätehuoltolautakunta ei käsittele sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia Ke-miönsaaren kunnassa, sillä siellä lietteen kuljetus on toiminut nykyisen lain mukaisesti kunnan järjestämänä 1.1.2013 lähtien.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa vastuulleen kuuluvan jätteen keräyksen ja kuljetuksen kiinteistöiltä käsittelypaikkaan, hyväksyy jätemaksutaksassa jätemaksujen perusteet ja jätemaksut. Kunnan jätemaksut ovat julkisia ja julkisoikeudellisia. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ainoastaan kunta tai kunnan lukuun toimiva jätteenkuljettaja saa kuljettaa järjestämisvastuulle kuuluvaa jätettä. Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kilpailuttaa kuljetusurakat keskitetysti ja kullakin urakka-alueella kuljetuksista vastaa kilpailutuksen kautta valikoitunut yksityinen kuljetusyrittäjä. Kunnan jätteenkuljetusten kilpailutuksessa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007).

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukaan lähtökohtainen järjestelmä kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksille, eikä siihen siirtyminen vaadi erityisiä perusteita.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistönhaltija järjestää itse kiinteistönsä jätteenkuljetukset sopimalla kiinteistön jäteastoiden tyhjentämisestä rekisteröidyn kuljetusyrittäjän kanssa. Kiinteistön haltijan maksama jätemaksu on yksityisoikeudellinen ja perustuu kiinteistönhaltijan ja jätteenkuljetusyrityksen väliseen sopimukseen. Kuljetusyrittäjä maksaa jätteestä kunnan jätetaksan mukaisen jätemaksun tuodessaan jätteen vastaanottoon. Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen alueella voi toimia samankaltaisesti useampia kuljetuspalveluita tarjoavia kuljetusyrittäjiä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vaatimuksiltaan tiukempi kuin tällä hetkellä voimassa oleva ns. sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Lain-säädännössä on kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettu erityisehtoja, joiden täyttymistä jätehuoltoviranomaisen olisi seurattava. Jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus on mahdollista jättää kiinteistönhaltijoiden järjestettäväksi, jos jätelaissa (37§) mainitut ehdot täyttyvät:

1. Tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;

2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Terveysvalvonnan näkökulmasta terveydelle ja ympäristölle koituu todellisia riskejä, sillä lausuntoaineiston perusteella lietettä päätyy vuosittain huomattavia määriä muualle kuin jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon tai hygienisoituna peltolevitykseen. Lietteet aiheuttavat vesistöihin joutuessaan merkittävää rehevöitymistä. Jäteveden ja lietteen sisältämät bakteerit, virukset, lääkejäämät ja kemikaalit voivat aiheuttaa uimavesien, pohjaveden ja myös maaperän saastumisriskin.

Päätösehdotus

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttymisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Terveysvalvontajaosto puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetysti hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä.

Päätös

Terveysvalvontajaosto päätti yksimielisesti antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Lietteen todellisesta määrästä on pystytty esittämään vain arvioita. Keskeiseen ristiriitaisten lietemääräarvioiden pohjalta ei ole mahdollista tehdä luotettavaa päätöstä kuljetusjärjestelmän muuttamisesta. Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttymisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi terveysvalvontajaosto toteaa, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtävänä on pitää jätteenkuljetusrekisteriä ja valvoa kiinteistöjen lietteiden tyhjennystä.”

Kaupunginhallitus 27.8.2018

Jätehuoltolautakunta on pyytänyt päätöksentekoaan varten asiasta lausuntoja jäsenkunniltaan, jäsenkuntiensa ympäristönsuojeluviranomaisilta, Varsinais-

Suomen Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselta ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä. Lisäksi lausuntoa pyydetään jäsenkuntien ympäristöterveysviranomaisilta.

Jätehuoltolautakunnan päätöksenteko jätteenkuljetuksessa tulee perustua laillisuusharkintaan. Lausunnoissa pyydetään huomioimaan laissa mainitut ehdot kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle.

Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä. Lausunnon antajia pyydetään tutustumaan asiasta koottuun aineistoon osoitteessa www.turku.fi/lietteenkuljetus.

Oheismateriaali 10 Lausuntopyyntö sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Terveysturvaviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttämisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kaupunginhallitus puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetyksi hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Pipsa Allén ehdotti Mika Koiviston ja Kalle Myllymäen kannattamana, että lausuntona sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmästä todetaan, että pysytään nykykäytännössä.

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotuksesta on tehty poikkeava kannatettu ehdotus ja asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytytään äänestusehdotuksen: suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät jaa ja Pipsa Allénin tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät ei.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Ek Sirpa, Lehto-Laurila Hannele, Mikola Veijo, Parantainen Vesa, Moislahti Jonni, Jormanainen Juha ja Toivonen Niko) ja 4 ei-ääntä (Allén Pipsa, Vuorinen Elisa, Koivisto Mika ja Myllymäki Kalle).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus oli tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.

Tiedoksi

jatehuoltolautakunta@turku.fi

Asianro 68/00.02.02/2018

§ 298**Lautakuntien pöytäkirjat**

Kaupunginhallitus on saanut tietoonsa seuraavat lautakuntien pöytäkirjat kaupunginhallituksen 21.5.2018 päätöksen § 181 mukaisesti:

- Tekninen lautakunta 21.8.2018
- Ympäristölautakunta 16.8.2018

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus merkitsee lautakuntien pöytäkirjat tiedokseen ja päättää, että kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta ei käytetä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 71/00.02.04/2018

§ 299**Konsernihallinnon viranhaltijapäätökset/9.8.-22.8.2018**

Kaupunginhallitus on saanut tietoonsa seuraavat konsernihallinnon viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat kaupunginhallituksen 21.5.2018 päätöksen § 181 mukaisesti:

Kaupunginjohtaja 9.8.-22.8.2018:

-

Talousjohtaja 9.8.-22.8.2018:

Henkilöstöasiat:

§ 8 Määräaikaisen verkkotuottajan työsuhteen täyttäminen

Talousasiat:

§ 7 Uusi kuntatodistustilain

¶

Henkilöstöpäällikkö 9.8.-22.8.2018:

-

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus merkitsee päätökset tietoonsa saatetuiksi ja päättää, että kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta ei käytetä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Asianro 67/00.02.01/2018

§ 300**Kaupunginhallituksen ilmoitusasiat/27.8.2018**

Kaupunginhallituksen tietoon saatetaan seuraavat ilmoitusluontoiset asiat:

1. Kuntaliitto:

- Yleiskirje 6/2018 Tietosuojavastaavan nimittäminen, tehtävät ja asema
- Yleiskirje 7/2018 Julkista sektoria koskeva valtakunnallinen työterveysyhtiö-hanke
<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet>

2. Pöytäkirjanotteita

- Paimion kaupunginhallitus 15.8.2018 § 195: Lausunto sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta

3. Esityslistoja

- Varsinais-Suomen liitto, maakuntahallitus 27.8.2018 <https://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/paeaetoeksenteko/esityslistat-ja-poeytaekirjat/esityslistat>

4. Pöytäkirjoja

- Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus 21.8.2018
<http://vsshp.ktweb.fi/>
- Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 22.8.2018
<http://ah.turku.fi/tksjlk/2018/welcome.htm>

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus merkitsee ilmoitusasiat tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhakuohjeet (282-301 §)

Muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntalaki 136 §):

§ 282-290, 293-301

Muun lainsäädännön mukaan ei seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla. Päätösnumerot ja muutoksenhakukiellon perusteet:

§

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Hallintovalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus annetaan pöytäkirjanotteen liitteenä.

Oikaisuvaatimusohje

Seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Kuntalain 134 §:n mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, vaan valitus voidaan tehdä vasta oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä:

§ 291-292

Oikaisuvaatimuksen tutkiva viranomainen

Raision kaupunginhallitus
Nallinkatu 2, PL 100, 21201 Raisio
raision.kaupunki@raisio.fi
faksi (02) 435 4382
puh. (02) 434 3111 (vaihde)

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Valitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, päätökseen saa hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4, PL 32, 20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi
faksi 029 56 42414

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus; pykälät

§ Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus; pykälät

§ Valitusaika 30 päivää

Muu valituselin

(nimi ja postiosoite) Valitusaika x päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Myös laatijan nimi ja kotikunta on mainittava.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä, todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aiemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirja on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valituskirjat voi lähettää postitse, sähköpostilla, faksilla tai lähetin välityksellä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valitusasiakirjat on lähetettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Yksityiskohtainen valitusosoitus annetaan pöytäkirjanotteen liitteenä.